

Brandinsekter

Ett stort antal insekter och svampar gynnas av, eller är beroende av skogsbränder. Många av de arter som finns innan en brand försvinner till följd av branden eller av att det blir varmare och öppnare efter en brand. Samtidigt finns det mycket död ved att leva av. Mycket käk och få andra matgäster med andra ord! Brandspecialisterna är bra på att snabbt hitta detta dukade bord, men har svårt att överleva i andra miljöer där det är mer konkurrens om resurserna.

Till följd av en effektiv brandbekämpning det senaste århundradet i kombination med snabb avverkning av bränd skog, har många av dessa arter minskat dramatiskt och i vissa fall troligen försvunnit från landet. Åtgärdsprogrammet som är skrivet för brandinsekter omfattar tio rödlistade arter, varav två finns på Gotland: bandad brandsvampbagge (*Biphyllus lunatus*) och kantad kulhalsbock (*Acmaeops marginata*).

Bandad brandsvampbagge finns i Sverige bara kvar på Gotland och är klassad som starkt hotad (EN) enligt rödlistan 2015. Brandsvampbaggen lever i svampen brandskiktdyna som kommer på brandskadade lövträd, främst björk, något år efter en brand. Flera av de gamla fynden är från ängen och antagligen har brandsvampbaggen lyckats överleva på Gotland på grund av att man bränt fagningshögar och rishögar intill björkar. Den dök även upp efter den stora branden på Torsburgen, men vid en inventering 2006 hittades den dock bara på en lokal, på Tofta skjutfält. På senare år har den noterats på brandfältet vid Vänge.

Kantad kulhalsbock lever på bark och ved av brandskadade barrträd i 2-5 år efter brand. Larverna har främst hittats under barken på brända tallar men även under obränd bark på grova tallar i urskogsliknande bestånd. Idag existerar två populationer även i obränd skog, på Gotska Sandön och på Sandön utanför Luleå, där båda är lokaler med urskogsartad sandtallskog. De kända förekomstområdena är små, vilket även talar för att dess populationer är små. Arten är klassad som starkt hotad (EN) enligt rödlistan 2015.

Så här kan du gynna brandinsekter!

- Brandsvampbaggen kan man gynna genom att man bränner rishögar och fagningshögar intill björkar, så att dessa skadas eller dör. På brandskiktdynan finns även flera andra arter som skulle gynnas av detta.
- Den kantade kulhalsbocken är svårare att gynna på egen hand. Den skulle gynnas av att man brände en del områden med skog på Gotska Sandön och kanske skulle den kunna dyka upp om man brände skog även på Gotland. Det skulle även gynna en lång rad andra insekter.

Svampen brandskiktdyna på en brandskadad björk på Tofta skjutfält. På brandskiktdynan finns flera botade brandinsekter, bland annat brandsvampbaggen.

Vad är ett åtgärdsprogram?

Åtgärdsprogram tas för närvarande fram för en mängd hotade arter som behöver särskilda åtgärder för att kunna bevaras för framtiden. Åtgärdsprogrammet för brandinsekter har tagits fram av länsstyrelsen i Västernorrland, men på Gotland ansvarar länsstyrelsen på Gotland för åtgärderna. Programmet finns att ladda ner på naturvårdsverkets hemsida, www.naturvardsverket.se.

Kontakt

Annika Forsslund, 010-223 93 70 annika.forsslund@lansstyrelsen.se

David Lundgren, 010-223 92 67 david.lundgren@lansstyrelsen.se

Koordinatorer, åtgärdsprogram för hotade arter

www.lansstyrelsen.se/gotland

